

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

07.09.2023 nr. 04/1-7966
la nr. 18-69-8591 din 14.08.2023

**Ministerul Afacerilor Interne
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (**număr unic 666/MAI/2023**), comunicăm următoarele.

În clauza de armonizare se va indica denumirea completă a actelor Uniunii Europene, astfel cum este indicată în Jurnalele Oficiale ale Uniunii Europene a actelor transpuse, cât și a actelor de modificare. De asemenea, se va indica corect seria, numărul și data Jurnalelor Oficiale ale Uniunii Europene. Spre exemplu, la sbp. 1) denumirea completă este Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) (**text codificat**), iar numărul Jurnalului Oficial al Uniunii Europene este 77/1 din 23.03.2016.

La sbp. 2) remarcăm că, potrivit pct. 30 din *Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018* pentru actul Uniunii Europene care a fost supus modificărilor, în clauza de armonizare se indică cele mai recente amendamente care constituie obiect al transpunerii în legislația națională.

Referitor la transpunerea Directivei 2004/82/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind obligația operatorilor de transport de a comunica datele privind pasagerii menționăm că, potrivit Documentului 52022PC0729 în prezent se examinează propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind colectarea și transferul de informații prealabile referitoare la pasageri (API) în vederea îmbunătățirii și facilitării controalelor la frontierele externe, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/817 și a Regulamentului (UE) 2018/1726

și de abrogare a Directivei 2004/82/CE a Consiliului. În acest sens se va examina oportunitatea transpunerii acestei directive.

Complementar, în clauza de armonizare sursa de publicare a actelor Uniunii Europene se vor expune între paranteze rotunde, iar referințele la alineate, se vor indica conform regulilor de tehnică legislativă.

La art. 2 la noțiunea de „persoane vulnerabile” referitor la utilizarea expresiei de „persoane cu handicap” se va ține cont că *Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități* operează cu noțiunea de „persoană cu dizabilități”. De asemenea, referitor la noțiunea de „persoane vulnerabile” atragem atenția că din categoriile enumerate mai multe s-ar regăsi în noțiunea de „persoană cu dizabilități”. Potrivit art. 2 din *Legea nr. 60/2012*, dizabilitatea reprezintă termenul generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, care denotă aspectele negative ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factorii de mediu și cei personali).

La art. 6 alin. (6) se va indica expres ce act normativ va aproba Guvernul și ce act normativ departamental va aproba șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. Se va ține cont că, actele normative departamentale se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sunt emise sau aprobate.

În acest context, subliniem că actele normative superioare instituie limitele juridice ale puterii normative ale autorităților publice, în fiecare caz în parte, astfel încât obiectul de reglementare al actelor normative adoptate de aceste autorități trebuie să rezulte din textele actelor pentru executarea cărora se emit/adoptă și să nu contravină prevederilor acestora. Prin urmare, actele normative departamentale pot fi adoptate doar în situațiile când actul normativ superior în temeiul căruia sunt adoptate prevede expres posibilitatea adoptării de acte subsecvente care să detalieze anumite dispoziții ale sale.

La art. 7 alin. (2) referitor la posibilitatea Poliției de Frontieră și a Serviciului Vamal de a delega reciproc competențe instituționale, menționăm că competențele acestora sunt stabilite la nivel de lege (*Legea nr. 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal* și *Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră*), iar fiind autorități cu atribuții diferite nu este clar cum ar putea fi acestea delegate. Prevederile art. 6 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de*

Frontieră stabilesc doar efectuarea în colaborare cu alte autorități ale administrației publice, în modul stabilit de legislație, a controlului frontierei și autorizarea trecerii frontierei de stat a Republicii Moldova de către persoane și mijloace de transport.

La art. 12 denumirea articolului se va revizui, dat fiind că potrivit noțiunii de „persoane vulnerabile” minorii sunt incluși în această categorie. De asemenea, cuprinsul alin. (1) va fi revizuit prin prisma noțiunii de „persoane vulnerabile”.

La art. 13 alin. (2) textul „iar nepermiterea intrării în condițiile cadrului normativ nu constituie încălcarea dreptului la libertatea de circulație, prevăzut de Convenția europeană a drepturilor omului” are caracter declarativ, motiv pentru care se va exclude.

La art. 23 alin. (1) și art. 49 diviziunile se vor numerota cu litere latine (a se vedea diviziunea însemnată cu „î”) în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017*.

La art. 23 alin. (1) lit. l) se va examina proporționalitatea interdicției propuse în cazul infracțiunilor săvârșite împotriva unui cetățean al Republicii Moldova, în special a celor săvârșite pe teritoriul altui stat în lipsa unei interdicții de intrare în RM, or, ultima este stabilită la lit. o) din același alineat. La fel, pentru a aplica această prevedere, este necesar ca fiecare străin care vrea să traverseze frontiera Republicii Moldova va trebui să dețin un certificat de cazier judiciar valabil. Adicional, se va ține cont că, potrivit art. 110 și 111 din *Codul penal*, antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinței de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării. Stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

La art. 24 se propune renunțarea utilizării sintagmei „unui interes național”, fiindcă natura acestui termen este extrem de incertă și nu este consacrată de legislația națională.

La art. 25 alin. (1) pct. 2) recomandăm excluderea exemplificărilor, or, textul actului normativ prin definiție trebuie să cuprindă norme cu caracter obligatoriu, care corespund condiției preciziei și clarității.

La art. 32 denumirea nu corespunde conținutului, motiv pentru care se va revizui.

La art. 34 și 35 se va rectifica denumirea actului normativ departamental la care se face referință, or, în conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. k) al *Legii nr.*

98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, ministrul emite în mod unipersonal ordine în limitele competenței sale.

La art. 42 alin. (7) se va revizui referința la art. 40 alin. (4)

La art. 45 alin. (10) menționăm că potrivit art. 35 alin. (9) din *Legea nr. 215/2011*, condițiile de eliberare a permisului se aprobă de Guvern, prevedere care nu se regăsește în proiectul de lege.

La art. 54 se va ține cont că prevederile generale privind survenirea răspunderii poartă un caracter declarativ și necesită a fi excluse. Răspunderea juridică trebuie să fie prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.

Art. 61 urmează a fi exclus, dat fiind că atât timp cât anumite competențe se vor regăsi în alte acte normative, nu este necesar o mențiune în acest sens. Prevederile actului normativ sunt executorii în virtutea caracterului obligatoriu al actului normativ.

Cuprinsul proiectului urmează a fi revizuit prin excluderea cuvintelor „din prezenta lege” și „din prezentul articol”, ținând cont de prevederile art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*, potrivit căroră în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.

Digitally signed by Serbenco Eduard
Date: 2023.09.07 15:23:06 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar de stat

Eduard SERBENCO

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md*

10.10.2023 nr. 04/1-8823
la nr. 40/4455 din 03.10.2023

Ministerul Afacerilor Interne

Urmare examinării repetate a proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (**număr unic 666/MAI/2023**), comunicăm că, observațiile formulate de către Ministerul Justiției în cadrul procedurii de expertiză juridică expuse în avizul nr. 04/1-7966 din 07.09.2023 au fost luate parțial în considerare. La forma actuală a proiectului, se rețin următoarele:

În clauza de armonizare se va indica denumirea completă a Regulamentului (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE (**Text cu relevanță pentru SEE.**), astfel cum este indicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Complementar, în clauza de armonizare sursa de publicare a actelor Uniunii Europene se vor expune între paranteze rotunde.

Din cuprinsul art. 6 alin. (6) reiese că, regulile specifice privind utilizarea aeronavelor de stat fără pilot sunt stabilite atât prin Hotărâre de Guvern, cât și prin Ordin emis de șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. Astfel, reiterăm opinia că este necesar a se indica expres ce act normativ va aproba Guvernul și ce act normativ departamental va aproba șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. Se va ține cont că, actele normative departamentale se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sunt emise sau aprobate.

La art. 9 alin. (1) se va reformula, dat fiind că prin prelucrarea datelor cu caracter personal se înțelege orice operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal prin mijloace automatizate sau neautomatizate, cum ar fi **colectarea**, înregistrarea, organizarea, stocarea, **păstrarea**, restabilirea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea,

utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea (art. 3 din *Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal*).

La art. 23 alin. (1) lit. m) se va examina proporționalitatea interdicției propuse în cazul infracțiunilor săvârșite împotriva unui cetățean al Republicii Moldova, în special a celor săvârșite pe teritoriul altui stat în lipsa unei interdicții de intrare în RM, or, ultima este stabilită la lit. p) din același alineat. La fel, pentru a aplica această prevedere, este necesar ca fiecare străin care vrea să traverseze frontiera Republicii Moldova să dețină un certificat de cazier judiciar valabil.

La art. 32 denumirea nu corespunde conținutului, motiv pentru care se va revizui. Denumirea se referă la colectarea, transmiterea și compararea amprentelor digitale, iar cuprinsul conține prevederi privind preluarea și prelucrarea amprentelor digitale.

La art. 34 și 35 se va rectifica denumirea actului normativ departamental la care se face referință, or, în conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. k) al *Legii nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate*, **ministrul** emite în mod unipersonal ordine în limitele competenței sale.

La art. 54 se va ține cont că prevederile generale privind survenirea răspunderii poartă un caracter declarativ și necesită a fi excluse. Răspunderea juridică trebuie să fie prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.

La art. 60 referința la „Autoritățile publice locale” se va ajusta la terminologia din *Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală*.

Art. 61 urmează a fi exclus, dat fiind că atât timp cât anumite competențe se vor regăsi în alte acte normative, nu este necesar o mențiune în acest sens. Prevederile actului normativ sunt executorii în virtutea caracterului obligatoriu al actului normativ.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2023.10.10 08:50:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

